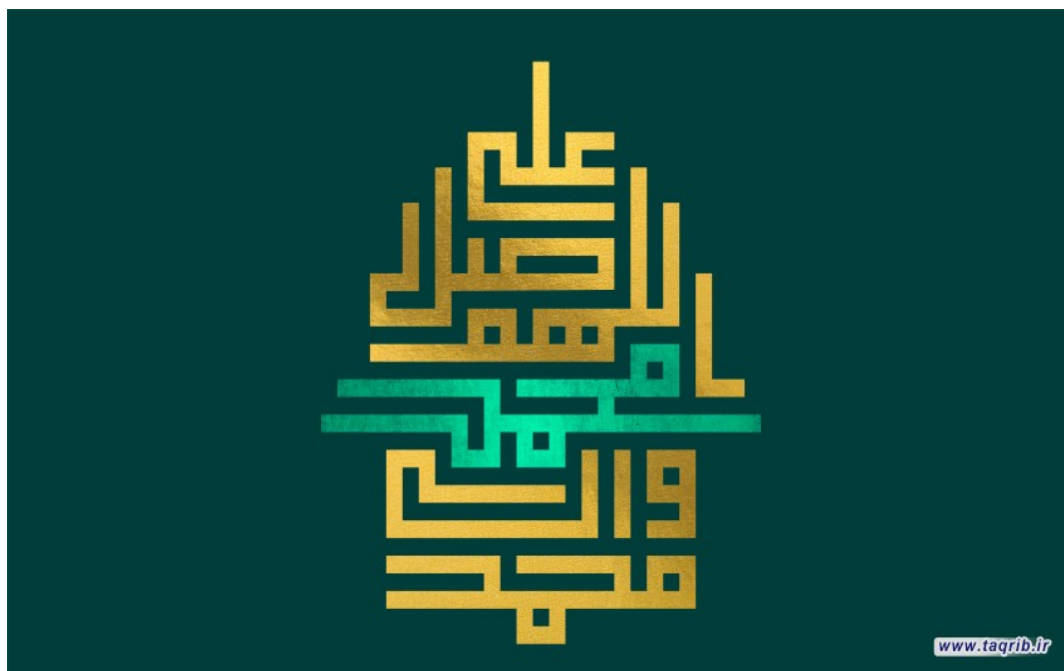


سخنی درباره بودن و نبودن مجمع جهانی تقریب در سالروز تأسیس



امید علی پور

سردبیر سایت های مجمع جهانی تقریب مذاهب

مقدمه

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به عنوان نهادی بین‌المللی که با هدف اتحاد و تقریب میان مذاهب اسلامی تأسیس شده، جایگاهی ویژه در حفظ انسجام و کاهش اختلافات در جهان اسلام دارد. در این یادداشت به بررسی دقیق فواید این مجمع برای جهان اسلام پرداخته و آثار فقدان چنین نهادی را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

۱. تقویت وحدت اسلامی

یکی از مهم‌ترین مأموریت‌های مجمع جهانی تقریب مذاهب، ایجاد همگرایی میان مسلمانان با تأکید بر اشتراکات عقیدتی و مذهبی است. این نهاد از طریق کنفرانس‌ها، سمینارها، و برنامه‌های آموزشی، به

دنبال کاهش تنش‌های مذهبی و فرقه‌ای است که می‌تواند سبب تقویت وحدت میان امت اسلامی شود. اگر این مجمع وجود نداشت، جهان اسلام بیشتر در معرض تنش‌های داخلی فرقه‌ای قرار می‌گرفت که می‌توانست به بروز درگیری‌های داخلی منجر شود.

۲. مقابله با افراط‌گرایی مذهبی

یکی از بزرگترین چالش‌های جهان اسلام در دهه‌های اخیر، ظهور گروه‌های تندرو و افراطی است که با تفسیرهای سخت‌گیرانه از دین، به ایجاد تفرقه و خشونت پرداخته‌اند. مجمع جهانی تقریب مذاهب، با ترویج رویکرد اعتدال‌گرایی و نفی افراط‌گرایی، به مقابله با این چالش پرداخته است. در صورت نبود این مجمع، گسترش گروه‌های تندرو و افراطی می‌توانست به گسترش خشونت‌ها و درگیری‌های مذهبی در سراسر جهان اسلام منجر شود.

۳. ایجاد بستر گفتگوی بین‌مذهبی

این مجمع با فراهم کردن بسترهایی برای گفتگو و تعامل میان علمای مذاهب مختلف، به تقویت فضای تساهل و همزیستی مسالمت‌آمیز میان مسلمانان کمک کرده است. در غیاب این تعاملات، احتمال افزایش سوء تفاهم‌ها و نفرت‌پراکنی‌های فرقه‌ای بسیار بالا بود. این نوع گفتگوهای علمی و فرهنگی می‌تواند به بهبود تصویر مسلمانان از یکدیگر و کاهش تعصبات کمک کند.

۴. تقویت همکاری‌های بین‌المللی

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی از طریق ایجاد اتحاد میان کشورهای اسلامی، ظرفیت‌هایی برای تقویت همکاری‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی میان این کشورها ایجاد کرده است. بدون وجود چنین نهادی، اختلافات مذهبی می‌توانست عامل تفرقه و کاهش قدرت جهان اسلام در صحنه بین‌المللی شود. اتحاد اسلامی در مسائل راهبردی و بین‌المللی از جمله دفاع از حقوق مسلمانان در مناطق مختلف جهان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

۵. حل مشکلات داخلی جهان اسلام

بسیاری از بحران‌های داخلی در کشورهای اسلامی ریشه در اختلافات مذهبی دارد. مجمع تقریب با ترویج گفتگوهای میان‌مذهبی و میان‌فرقه‌ای، نقش کلیدی در کاهش تنش‌ها و حل بحران‌های داخلی دارد. در نبود این نهاد، این بحران‌ها می‌توانستند به درگیری‌های خونین و طولانی‌مدت منجر شوند، که ثبات داخلی کشورهای اسلامی را تهدید می‌کرد.

۶. تقویت هویت و فرهنگ اسلامی

مجمع جهانی تقریب، با تأکید بر اشتراکات مذهبی و ترویج فرهنگ تقریب، به تقویت هویت اسلامی کمک کرده است. این موضوع در مقابله با چالش‌های ناشی از جهانی‌سازی و نفوذ فرهنگ‌های غیر اسلامی بسیار حائز اهمیت است. اگر این مجمع نبود، هویت اسلامی بیشتر در معرض تضعیف و از دست رفتن ارزش‌های دینی و فرهنگی قرار می‌گرفت.

۷. مقابله با اسلام‌هراسی

در دنیای امروز، چالش اسلام‌هراسی و سوء تفاهم‌های گسترده نسبت به دین اسلام، یکی از مشکلات اساسی مسلمانان است. مجمع تقریب با ترویج رویکردهای گفتگو و همزیستی مسالمت‌آمیز، می‌تواند به بهبود تصویر اسلام در جوامع غیر اسلامی کمک کند. بدون این نهاد، تصویر نادرست و کلیشه‌های منفی از اسلام در رسانه‌ها و جوامع غیر اسلامی تشدید می‌شد و مشکلات بیشتری برای مسلمانان در کشورهای غربی ایجاد می‌کرد.

نبود مجمع تقریب و پیامدهای آن

در نبود مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، جهان اسلام با مشکلات و چالش‌های نسبی جدی‌تری مواجه می‌شد:

افزایش تنش‌های مذهبی و فرقه‌ای: بدون وجود نهادی که بتواند به مدیریت و کاهش اختلافات مذهبی بپردازد، احتمال بروز درگیری‌های فرقه‌ای و مذهبی بیشتر بود. این امر می‌توانست به درگیری‌های داخلی و حتی جنگ‌های مذهبی بیشتری منجر شود.

رشد افراط‌گرایی: نهادهایی مانند مجمع تقریب با تأکید بر اعتدال و همزیستی، نقش مهمی در مقابله با افراط‌گرایی ایفا می‌کنند. بدون چنین نهادی، گروه‌های افراطی به سرعت می‌توانستند نفوذ بیشتری پیدا کنند و خشونت‌های مذهبی و تروریسم در جهان اسلام افزایش سریعتری یابد.

ضعف اتحاد سیاسی و اقتصادی در جهان اسلام: اختلافات مذهبی می‌توانست به تضعیف اتحاد کشورهای اسلامی منجر شود و آنها را از داشتن قدرت مشترک در عرصه بین‌المللی باز دارد. این ضعف، توانایی جهان اسلام را در مقابله با چالش‌های جهانی به نسبت کاهش می‌داد.

تشدید اسلام‌هراسی و تبعیض؛ در غیاب نهادی که به ترویج گفتگوهای بین‌مذهبی بپردازد، کلیشه‌ها و سوء تفاهم‌ها درباره اسلام تشدید می‌شد و مسلمانان در جوامع غیر اسلامی با تبعیض‌های بیشتری روبه‌رو می‌شدند.

نتیجه‌گیری

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی نقش اساسی در تقویت همبستگی و اتحاد میان مسلمانان ایفا می‌کند. این نهاد با کاهش تنش‌های فرقه‌ای، مقابله با افراط‌گرایی و ترویج فرهنگ گفتگو، تأثیر مثبتی بر امنیت، ثبات و توسعه کشورهای اسلامی دارد. نبود چنین نهادی می‌توانست پیامدهای خطرناکی برای جهان اسلام از جمله تشدید اختلافات، رشد افراط‌گرایی و تضعیف هویت اسلامی به همراه داشته باشد. بنابراین، حمایت و تقویت مجمع تقریب برای آینده صلح و وحدت جهان اسلام ضروری است.